

Projecte Lingüístic

Juny 2018 - Tiana

0. Introducció

1. Marc legal

2. Context sociocultural i lingüístic

3. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

3.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

3.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

3.2.1. Estratègies d'immersió lingüística i alumnat nouvingut

3.2.2. Llengua oral

3.2.3. Llengua escrita

3.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

3.2.5. La llengua en les diverses àrees

3.2.6. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

3.2.7. Avaluació del coneixement de la llengua

3.2.8. Materials didàctics

3.3. El català llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

3.3.1. Tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement (TAC)

3.3.2. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

3.3.3. Català i llengües d'origen

4. La llengua castellana

4.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

4.1.1. Introducció de la llengua castellana

4.1.2. Llengua oral

4.1.3. Llengua escrita

5. La llengua estrangera

5.1. Estratègies generals per a l'assoliment dels objectius

5.1.1. Desplegament del currículum

5.1.2. Metodologia

5.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

5.1.4. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

6. Organització i gestió

6.1. Organització dels usos lingüístics

6.1.1. Llengua del centre

6.1.2. Documents de centre

6.1.3. Ús no sexista del llenguatge

6.1.4. Comunicació externa

6.1.5. Llengua de relació amb les famílies

6.1.6. Educació no formal

6.1.6.1. Serveis d'educació no formal i activitats extraescolars

6.1.6.2. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

6.2. Alumnat nouvingut

6.3. Organització de la programació curricular

6.3.1. Coordinació cicles i nivells

6.4. Biblioteca escolar

6.5. Projecció del centre

6.5.1. Pàgina web del centre

6.6. Intercanvis i mobilitat

0. Introducció

El Projecte Lingüístic de Centre (PLC) de l'escola Lola Anglada de Tiana s'entén com un procés de reflexió del tractament de les llengües que duem a terme al centre. El PLC forma part del Projecte Educatiu de Centre (PEC) i té present tant el marc legal com la diagnosi de la realitat del centre i de la societat actual. Vol ser un instrument de treball que permeti el desenvolupament de les competències lingüístiques i que promou, entre l'alumnat, el respecte envers totes les llengües.

1. Marc legal

Els referents d'aquest document són, necessàriament, les lleis educatives vigents, en particular la Llei Catalana d'Educació (LEC). Els articles a considerar en relació a la llengua estan continguts al Títol II sobre Règim Lingüístic del sistema educatiu de Catalunya (Articles 9 a 18).

Decret 119/2015, de 23 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, on es despleguen els nous currículums.

El PLC s'ha d'ajustar també al que determina l'article 5.1 del Decret 102/2010 d'autonomia de centres educatius.

2. Context sociocultural i lingüístic

El centre, amb col·laboració de les famílies, ha dut a terme un estudi sobre el perfil sociocultural i d'usos lingüístics de cada alumne per tal de poder respondre a les necessitats detectades i a les solucions acordades per la comunitat educativa.

3. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

La llengua és el principal element de cohesió social de la comunitat educativa.

Assumim que el català és la llengua pròpia del país, juntament amb el castellà, i aquest és el tret prioritari on fonamentem tota la nostra actuació pedagògica.

La llengua vehicular i d'aprenentatge de l'escola és el català. El coneixement i el bon ús de la llengua es treballa en tots els àmbits de la vida escolar, però també a l'àrea específica i a les altres matèries.

Tots els textos escrits institucionals, tant en paper, com els digitals o de les xarxes socials, passen per correcció lingüística.

3.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

L'ús del català és consensuat i generalitzat en tots els àmbits de convivència i comunicació al centre. Es promou l'ús habitual i correcte, sense discriminar altres llengües, ja que suposen un enriquiment cultural i pedagògic.

3.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

3.2.1. Estratègies d'immersió lingüística i alumnat nouvingut

La majoria d'alumnes comencen als 3 anys, amb la qual cosa la immersió lingüística es produeix de forma natural.

Així i tot, està previst un pla d'acollida pels alumnes que arriben a l'escola, procedents d'altres llocs on no es parli català, en cursos superiors. L'especificitat del procés d'aprenentatge d'aquests alumnes pot fer necessari l'elaboració d'un pla individualitzat.

El pla individualitzat ha de recollir la informació obtinguda amb l'avaluació inicial de l'alumne nouvingut, ha de prioritzar les necessitats educatives que cal treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, la qual cosa li ha de permetre incorporar-se plenament, el més aviat possible, a la dinàmica habitual del grup classe de referència. I, tot això, s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels alumnes, la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència, pel que fa a la planificació curricular de les àrees. En alguns casos, si es detecten necessitats educatives especials, caldrà fer un diagnòstic de l'alumne/a i, posteriorment, un tractament específic des d'EE.

3.2.2. Llengua oral

Per al centre el paper de la llengua oral és fonamental: cal aprendre a parlar, a escoltar i exposar i dialogar per aprendre. Un bon domini de l'expressió és bàsic per ser ciutadans i ciutadanes que estiguin preparats per saber expressar de forma raonada i coherent les seves opinions.

La competència oral és prioritària perquè és la forma inicial d'introducció a la llengua. El domini de la llengua oral és fonamental per a vehicular el pensament i s'ha de treballar sempre i des de ben aviat. Per aquests motius, es dedica una proporció significativa del temps a parlar, escoltar, entendre i conversar. Es promou la reflexió prèvia a l'expressió, per tal de millorar l'autoconeixement i també per preparar l'alumnat a saber expressar-se amb autonomia, coherència i efectivitat. Al llarg de totes les etapes, es desenvolupen diferents situacions de parlar en públic, com exposició, debat, conversa, argumentació, teatre, joc o lectura en veu alta.

3.2.3. Llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu aconseguir al final de l'ensenyament obligatori formar lectors i escriptors competents. Per aconseguir aquest objectiu s'aplicaran les orientacions que dóna el currículum i es planificaran activitats de lectura i escriptura que

tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells.

Així com es fa amb la llengua oral, totes les àrees vetllen per un aprenentatge correcte i significatiu de la llengua escrita.

3.2.4. Relació llengua oral i llengua escrita

La competència comunicativa té moltes dimensions en les quals la llengua oral i l'escrita apareixen vinculades. Per això, les metodologies emprades proposen, en molts de casos, tasques on es requereix l'ús de les diferents habilitats lingüístiques.

Es treballen diferents tipologies textuais per tal de conèixer les possibilitats i saber fer un ús adequat de cadascuna.

3.2.5. La llengua en les diverses àrees

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les àrees. Per tal que l'alumnat assoleixi el nivell d'expressió i comprensió en català concretats en els criteris del projecte lingüístic de centre, l'equip docent aplicarà a l'aula metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català, tenint en compte que això inclou aspectes que es relacionen amb els materials didàctics i l'avaluació.

3.2.6. Continuitat i coherència entre cicles i nivells

L'equip docent es coordina i consensua els principis metodològics de l'ensenyament de la llengua. A més, disposa de protocols per fer el traspàs d'una promoció d'alumnes en canviar de curs, de cicle o d'etapa.

3.2.7. Avaluació del coneixement de la llengua

L'avaluació es valora com un indicador del procés tant de l'ensenyament com de l'aprenentatge de la llengua. Es fa avaluació contínua del grau d'assoliment de les competències, per tal de prendre consciència del progrés i mantenir un ritme progressiu. S'avalua la llengua en totes seves dimensions i a totes les àrees.

3.2.8. Materials didàctics

S'utilitzen tots els recursos a l'abast, sobretot aquells que poden servir per crear situacions d'aprenentatge i satisfer necessitats comunicatives en diferents contextos reals.

A banda del material propi de l'alumnat, comptem amb:

- Materials seqüenciats de consciència fonològica.
- Contes i llibres de tipologies diverses: contes i llegendes, adaptacions dels clàssics infantils, poesia, obres de teatre, àlbums il·lustrats, ...
- Textos reals: anuncis, horaris, tríptics informatius, diaris, revistes...

- Material de lectura seqüenciat per nivells.
- Materials per treballar la comprensió.
- Jocs que treballen diferents aspectes de la llengua (connectors, memoris, jocs de lletres diversos...)
- Biblioteca d'aula.
- Fons de la biblioteca escolar.
- La pàgina web del centre també és un recurs compartit i usat per tota la comunitat educativa i s'han establert els mecanismes per actualitzar-la constantment.

3.3. El català llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

3.3.1. Tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement (TAC)

La incorporació de les tecnologies de la informació i de la comunicació al sistema educatiu respon al desenvolupament de la societat del coneixement en l'àmbit formatiu. Des d'aquest punt de vista, hi ha una relació directa entre el desenvolupament de les TIC i la llengua com a vehicle de comunicació i de convivència.

3.3.2. Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

La complexa situació sociolingüística de la nostra societat fa que el professorat de llengua treballi explícitament els usos lingüístics de l'alumnat, per tal de fer de la llengua catalana la llengua d'ús habitual. La resta del professorat hi col·laborarà des de les diferents àrees.

3.3.3. Català i llengües d'origen

El centre valora la llengua d'origen de l'alumnat i té present la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes.

4. La llengua castellana

4.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana

4.1.1. Introducció de la llengua castellana

El centre, atesa la composició sociolingüística de l'alumnat, assegura una distribució coherent i progressiva del currículum de llengua castellana al llarg de cada etapa i estableix criteris que permetin reforçar i no repetir els continguts comuns amb la llengua catalana.

Es cerquen els materials adequats a la realitat del centre i a la realitat individual de cada alumne. Hi ha continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà. A classe, es fa ús exclusiu de la llengua castellana, tant oralment com per escrit.

4.1.2. Llengua oral

El centre té present que l'enfocament emprat en l'aprenentatge i ús de la llengua castellana inclogui activitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, amb especial èmfasi en la competència oral en els primers cursos. Es treballa habitualment la llengua oral en tots els cicles i es treballen les diverses modalitats de textos orals com entrevista, conversa, dramatització o argumentació, entre altres. La llengua de comunicació a les hores de llengua castellana serà, íntegrament, aquesta.

4.1.3. Llengua escrita

Per formar lectors i escriptors competents, es planifiquen activitats de lectura i escriptura que tinguin en compte les necessitats comunicatives i acadèmiques que té l'alumnat en els diversos nivells. Es fa coordinadament amb l'assignatura de llengua catalana, per tal d'aprofitar-ne les transferències i les bases lingüístiques comunes.

5. La llengua estrangera

5.1. Estratègies generals per a l'assoliment dels objectius

En acabar la primària, l'alumnat ha de conèixer els continguts establerts en el currículum de llengua anglesa, per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i multicultural.

La introducció primerenca de la llengua estrangera és considerat un factor de qualitat, per la qual cosa s'ensenya l'anglès des dels 4 anys. Es comença per les habilitats orals i, a poc a poc, es van introduint les habilitats escrites.

Es reforça l'aprenentatge de l'anglès a tots els cursos amb recursos de millora curricular com desdoblements o tallers en aquesta llengua.

5.1.1. Desplegament del currículum

El centre assegura una distribució coherent i progressiva del currículum al llarg de l'escolarització, d'acord amb l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat, i ofereix oportunitats d'ús significatiu de la llengua estrangera i espais d'interacció suficientment variats per donar resposta als diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.

A infantil es treballen situacions comunicatives orals diverses a les sessions de llengua estrangera i de psicomotricitat. A primària, s'introdueix la gramàtica de la llengua, i es continua insistint en el treball de la llengua oral tant a l'àrea, com als tallers i a l'àrea d'educació física a cicle inicial.

5.1.2. Metodologia

Per tal de desenvolupar la capacitat d'utilitzar els coneixements de manera transversal i interactiva, la metodologia emprada prioritza les habilitats comunicatives enfront de la gramàtica a infantil i al primer cicle de primària, a la resta de cicles es treballa la gramàtica i la part oral equitativament.

A classe, on la llengua de comunicació és l'anglès generalment, es creen diferents situacions competencials d'ús de la llengua: llegir o escoltar un conte, cantar una cançó, llegir un text o un relat, participar en una conversa, mirar i escoltar un vídeo, redactar textos amb diferents intencions comunicatives, fer una exposició oral, realitzar un treball escrit, reflexionar sobre algunes normes gramaticals, etc.

En la mesura que els recursos ho permeten i per a una millor contextualització, es treballa l'anglès també de forma interdisciplinari i en projectes, com per exemple a tallers de primària i psicomotricitat i educació física de cicle inicial.

En la mateixa mesura en què es treballen, s'avaluen amb igual rellevància totes les habilitats lingüístiques.

5.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Atenent a les diferents dimensions lingüístiques de la llengua, els materials i recursos específics són molt variats. Els més habituals són contes, flashcards, jocs, materials audiovisuals diversos, llibres de text -tant en paper com digitals-, fitxes fotocopiables, llibres de lectura, diccionaris o entorns virtuals d'aprenentatge.

Es treballa no només amb materials específics per a l'aprenentatge de la llengua anglesa, sinó també amb fonts reals i variades i recursos multimèdia, que afavoreixen l'atenció a la diversitat i l'ampliació dels coneixements de tal forma que llenguatge i continguts apareixen integrats en un tot.

5.1.4. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

La classe de llengua anglesa és un espai d'immersió i ofereix oportunitats d'ús real i de contacte amb la llengua d'aprenentatge. El professorat utilitza aquesta llengua com a habitual en totes les interaccions amb l'alumnat, vetllant sempre per establir un clima favorable en què l'alumnat se senti segur i estimulat per anar utilitzant-la progressivament.

6. Organització i gestió

6.1. Organització dels usos lingüístics

6.1.1. Llengua del centre

El català és llengua vehicular de l'escola, tant pel que fa a les activitats docents com d'esbarjo, serveis, administratives i de projecció externa. El centre segueix el mateix criteri a l'hora de fer comunicats a les famílies -per escrit o al web-, els cartells informatius, i la decoració general de l'edifici.

6.1.2. Documents de centre

L'equip directiu coordina la revisió i actualització dels documents de centre i els fa conèixer al conjunt de la comunitat educativa. En tots ells, la redacció és en català.

6.1.3. Ús no sexista del llenguatge

El centre educatiu té en compte el criteri de no utilitzar un llenguatge sexista en tots els documents i altres escrits que publica. Com a punt de partida i principi general, cal remarcar i tenir present que en català, com en moltes altres llengües, la forma masculina d'un terme representa, a més del gènere masculí, la forma genèrica o no marcada, amb la qual es fa referència als dos gèneres. No obstant això, en determinats contextos o en determinats documents, es pot utilitzar simultàniament les dues formes de gènere, amb l'objectiu de fer palesa la realitat dels dos gèneres i de permetre que tant homes com dones se sentin plenament reflectits.

Així mateix, el professorat treballa amb l'alumnat per evitar tota mena d'estereotips i perquè puguin tenir actituds crítiques davant dels continguts de risc.

6.1.4. Comunicació externa

El centre educatiu empra el català en les seves actuacions internes (actes, comunicats, informes...) i en la relació amb corporacions públiques de la comunitat, institucions i amb les empreses que contracta.

6.1.5. Llengua de relació amb les famílies

Per part dels treballadors de l'escola, les comunicacions amb les famílies, tant a nivell escrit com oral, es fan en català, sense perjudici que en moments puntuals i de comunicació directa, es facin en altres llengües, per tal de facilitar la comunicació, especialment amb famílies nouvingudes.

6.1.6. Educació no formal

6.1.6.1. Serveis d'educació no formal i activitats extraescolars

L'AMPA organitza i coordina els serveis d'educació no formal al centre (extraescolars). A més, l'empresa de menjador gestiona el servei de menjador i d'acollida matinal. Ambdues segueixen els mateixos criteris que s'han establert en el projecte lingüístic. Els professionals responsables s'adrecen sempre en català a l'alumnat, excepte en aquelles activitats que són en anglès.

S'han establert, per part del centre educatiu, els mecanismes oportuns per facilitar el seguiment, la coordinació i l'avaluació de les actuacions que s'hi refereixen.

6.1.6.2. Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

El centre prioritzarà en la contractació d'activitats extraescolars que les empreses usin el català (cases de colònies, transports, excursions, etc).

6.2. Alumnat nouvingut

L'alumnat nouvingut té dues formes d'acolliment segons l'etapa escolar on s'adjudica en el moment d'arribada. Els alumnes d'Infantil i cicle inicial fan una immersió total en la llengua catalana, malgrat que hi ha sessions on es fa un treball específic individual amb l'alumne per part d'un mestre.

En els casos d'incorporació tardana a cicle mitjà i superior, es fa un pla personalitzat i específic per a cada alumne, tenint en compte la llengua d'origen i les característiques pròpies de cada individu. La resta dels docents adapten els materials i els instruments d'avaluació segons els recursos disponibles i les particularitats de la matèria. També es programaran sessions individuals d'atenció per tal d'anar adquirint la llengua el més ràpid possible.

Aquest pla es va revisant periòdicament; es va dilatant fins que eventualment es finalitza, quan l'objectiu s'ha assolit, aproximadament en uns dos anys escolars.

6.3. Organització de la programació curricular

6.3.1. Coordinació cicles i nivells

L'equip educatiu duu a terme reunions regulars del professorat, a nivell de cicle i d'etapa, per programar adequadament les competències i estratègies de la llengua oral i escrita que s'han d'aplicar a cada nivell educatiu, així com per adoptar els mecanismes i estratègies més adequades, per fer el seguiment del grup en general i de la diversitat de cada un dels alumnes.

6.4. Biblioteca escolar

La composició del fons de la biblioteca escolar respon als nivells educatius de l'alumnat i preveu la diversa tipologia dels seus usuaris. La llengua dels documents és preferentment la catalana, però també té en compte les llengües curriculars i la diversitat lingüística de l'alumnat. El fons es manté actualitzat. La dinamització de la biblioteca escolar, seguint el projecte elaborat, comprèn la planificació i el desenvolupament de diferents programes, propostes i activitats per al foment de la lectura.

6.5. Projectió del centre

Les activitats i els materials de projecció externa del centre s'elaboren en llengua catalana.

6.5.1. Pàgina web del centre

L'escola té una pàgina web que li permet la comunicació amb tota la comunitat educativa. S'hi pot trobar informació adreçada a l'alumnat i les seves famílies: documentació, informació sobre els estudis que es fan al centre, trets d'identitat, informació de sortides, serveis, participació en projectes, associació de pares i mares...

La pàgina web és un recurs compartit per equip docent i no docent i s'han establert els mecanismes adequats per mantenir-la constantment actualitzada. La llengua vehicular del lloc web és el català i vetllem perquè tot allò que s'hi publiqui tingui una correcció tècnica i lingüística.

6.6. Intercanvis i mobilitat

Les sortides i colònies creen dinàmiques encaminades a millorar la competència lingüística de l'alumnat, a viure necessitats de comunicació i interacció reals en el seu propi context, a generar bones pràctiques, a facilitar la interrelació sociocultural i a afavorir el coneixement de la riquesa històrica, lingüística i cultural.

El claustre considera que els alumnes que participen en projectes que potencien la seva competència lingüística tenen, d'altra banda, més recursos i estratègies per accedir als altres aprenentatges.